

Eiropas Izglītības telpa

Publicēts: 16.12.2020.

Izglītība ir Eiropas Savienības dalībvalstu kompetencē esoša joma. Savukārt Eiropas Savienībai ir būtiska atbalstoša loma, izvirzot kopīgus uzdevumus un mērķus un veicinot labo praksi un tās apmaiņu.

Eiropas Savienības līmeņa darba programmā: ["Izglītība un apmācība 2010"](#) (*ET 2010*) un Stratēģiskais ietvars Eiropas sadarbībai izglītībā ["Izglītība un apmācība 2020"](#) (*ET 2020*) ir veicinājis dalībvalstu savstarpēju sapratni un uzticēšanos, atbalstot arī pirmās Eiropas Izglītības telpas iniciatīvas. Tādējādi ideja par Eiropas Izglītības telpa sakņojas desmitiem gadu ilgā Eiropas Savienības līmeņa sadarbībā izglītības jomā.

Sadarbība *ET 2020* desmit gadu laikā ir veicinājusi labu praksi izglītības jomā, dodot iespēju apkopot un izplatīt zināšanas, kā arī veicinājusi izglītības politikas reformas valstu un reģionu līmenī. *ET 2020* pamatā bija mūžizglītības pieeja; mūžizglītību uzskatot par pamatprincipu, uz kura balstās visa sistēma, kurā paredzēts ietvert visa veida mācīšanos, – gan formālu, gan neformālu izglītību, gan arī ikdienējo mācīšanos visos līmeņos: no agrīnas pirmsskolas izglītības un skolām līdz augstākajai izglītībai, profesionālajai izglītībai līdz pat pieaugušo izglītībai.

ET 2020 [četri Eiropas Savienības stratēģiskie mērķi](#) bija:

- stiprināt mūžizglītību un mobilitāti
- nodrošināt izglītības kvalitāti
- veicināt pilsonisko aktivitāti
- sekmēt jaunradi visos izglītības līmeņos

Eiropas Savienības kopīgie mērķi izglītības jomā, lai pilnībā izmantotu izglītības potenciālu radīt darbvietas, ekonomikas izaugsmi, sociālo taisnīgumu, kā arī stiprināt Eiropas identitāti visā tās daudzveidībā, kā arī ciešā sadarbība *ET 2010* un *ET 2020* ietvaros – kopīgie stratēģiskie mērķi, sasniegtie rezultāti un kopīgās iniciatīvas izglītības jomā – ir bijis pamats mērķim līdz 2025. gadam izveidot Eiropas izglītības telpu.

2017.gada 17.novembrī Sociālajā samitā Ģēteborgā Eiropas Savienības valstu vadītāji īpaši uzsvēra gatavību stiprināt Eiropas Savienības kopīgos centienus izglītības un kultūras jomā, vienlaikus paužot politisku atbalstu virzībai uz kopīgu redzējumu par Eiropas izglītības telpu, kas jāizveido līdz 2025. gadam, vienlaikus pilnībā respektējot subsidiaritāti.

Ģēteborgā arī Eiropas Komisija iepazīstināja ar [Komisijas paziņojumu "Eiropas identitātes stiprināšana ar izglītību un kultūru"](#) un izklāstīja savu redzējumu par to, kā līdz 2025. gadam izveidot Eiropas izglītības telpu.

Ņemot vērā Ģēteborgas Sociālajā samitā notikušās diskusijas, tika sagatavoti un apstiprināti [Eiropadomes 2017. gada 14. decembra secinājumi](#), kuros dalībvalstu sadarbībai izglītībā ir noteikta augstas prioritāte Eiropas Savienības dienas kārtībā.

Eiropas Savienības Padome 2018. gadā apstiprināja [secinājumus par virzību uz redzējumu par Eiropas izglītības telpu](#), kurā ir noteikti galvenie mērķi un iniciatīvas tās sasniegšanai. Padomes secinājumos ir uzsvērts, ka Eiropas izglītības telpai jābūt balstītai uz mūžizglītības principu, sākot ar pirmsskolas izglītību līdz pat augstākajai izglītībai, ietverot arī profesionālo un pieaugušo izglītību. Tai jāveicina mobilitāte un sadarbība izglītības jomā, kā arī jāpalīdz dalībvalstīm modernizēt savas izglītības sistēmas. Programma *ERASMUS+*, digitālās prasmes, Eiropas Universitāšu alianšu veidošana, augstas kvalitātes un iekļaujošas izglītības nodrošināšana,

valodu apguves veicināšana un automātiska savstarpēja diplomu un ārvalstīs pavadīto mācību periodu atzīšana ir būtiskākie Eiropas izglītības telpas ietvaros atbalstāmie un attīstāmie virzieni izglītības jomā Eiropas Savienības līmenī.

Eiropas Komisija 2020. gada 30. septembrī publicēja [paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Par Eiropas izglītības telpas izveidi līdz 2025.gadam"](#). Portugāles prezidentūras Eiropas Savienības Padomes ietvaros norit darbs pie Padomes rezolūcijas par stratēģisko ietvaru Eiropas sadarbībai izglītībā, virzoties uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk, kuru plānots pieņemt 2021. gada februārī.

Eiropas izglītības telpas izveide ir sinerģijā ar [Eiropas Prasmju programmu](#), atjaunoto [profesionālās izglītības politiku](#), [Eiropas pētniecības telpu](#) un [Digitālās izglītības rīcības plānu](#) (2021-2027).

Papildu informācijai:

1999.gada 19. jūnijā Eiropas Savienības 29 valstu, tajā skaitā arī Latvija, izglītības ministri parakstīja Boloņas deklarāciju (turpmāk - Deklarācija) par [Eiropas augstākās izglītības telpas izveidi](#) līdz 2010. gadam. Deklarācijas parakstīšana aizsāka [Boloņas procesu](#), kas ir Deklarācijā noteikto mērķu sasniegšanai veicamie uzdevumi. 2010. gada ministru konferencē Budapeštā un Vīnē ministri apstiprināja, ka Eiropas Augstākās izglītības telpa ir izveidota, taču viņi nolēma, ka process jāturpina vismaz līdz 2020. gadam, savukārt 2020. gada 19. novembrī [Romas tiešsaistes ministru konferencē](#) izglītības ministri nolēma Boloņas procesu turpināt līdz 2030. gadam, lai Eiropas augstākās izglītības telpu padarītu daudz iekļaujošāku, inovatīvāku, savstarpēji saistītāku un noturīgāku.

<https://www.izm.gov.lv/lv/eiropas-izglitibas-telpa>